

Cirkulärnr: 1995:9
Diariernr: 1995/0038
Handläggare: Peter Carlsten
Sektion/Enhet: Vård
Datum: 1995-01-09
Mottagare: Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Rubrik: Ny alkohollag

Vård och Omsorg
Peter Carlsten

1995-01-09

Kommunstyrelsen
Socialnämnden

Ny alkohollag

Den 16 december 1994 beslutade riksdagen om en ny alkohollag (SFS 1994:1738) med ikraftträdande 1 januari 1995. (Regeringens proposition 1994/95:89, Socialutskottets betänkande 1994/95:SoU9.) I cirkulär 1994:200 uppmärksammade Svenska Kommunförbundet kommunerna på att det kan vara lämpligt att se över delegationsordningen med anledning av de konsekvenser som den nya lagen bl.a. medför för kommunerna. Samtidigt nämndes att förbundet skulle återkomma med en fylligare information om den nya lagen, efter det att riksdagen fattat sitt beslut. Vi utlovade också en presentation av den utbildningsinsats för alkoholhandläggare som Svenska Kommunförbundet planerar att genomföra 1995 samt övriga insatser från förbundet med anledning av de förändringar som sker.

Alkohollagen

Alkohollagen ersätter de nuvarande lagarna om tillverkning av och handel med alkoholdrycker. Vin & Sprit AB:s monopol på import, export, tillverkning av och partihandel med spritdrycker, vin och starköl avskaffas. Ett nytt system för tillstånd, kontroll och tillsyn inom alkoholområdet ersätter de avvecklade monopolerna. Enda undantaget är Systembolagets detaljhandelsmonopol, som skall behållas. En ny myndighet, Alkoholinspektionen, inrättas fr.o.m. årsskiftet 1994/1995. Denna myndighet skall besluta om tillverknings- och partihandelstillstånd samt utöva tillsyn över dessa verksamheter. Till skillnad från Vin & Sprit AB:s monopol kommer Alkoholinspektionens beslut att kunna överklagas till domstol. Alkoholinspektionen utövar också den centrala tillsynen över efterlevnaden av alkohollagen och är den

myndighet som skall utfärda allmänna råd, samt i vissa fall föreskrifter, till vägledning för tillämpningen av lagen.

Den nya lagen innebär att beslut om tillståndsgivning till alkoholservice och beslut om administrativa åtgärder (återkallelser, m.m.) skall överföras från länsstyrelserna till kommunerna. I övergångsbestämmelserna till lagen stadgas att denna kommunalisering sker etappvis under tre år. Den 1 januari 1998 skall kommunaliseringen vara fullt genomförd, men dessförinnan kommer en utvärdering av kommunaliseringens effekter att göras. Här nedan följer en kortfattat presentation av de viktigaste förändringarna av bestämmelserna rörande service och tillståndsgivning samt vilka konsekvenser dessa för med sig för landets kommuner på kort (1995) och lite längre (1996) sikt.

Nya serveringsbestämmelser

De nya bestämmelserna om alkoholservice har tillkommit för att minska krångel och detaljreglering och för att skapa tydligare regler. Samtidigt behålls möjligheterna till kraftfulla administrativa ingripanden i form av återkallelse av servicestillstånd, m.m., i de fall där detta behövs. De viktigaste nyheterna:

- "Den svenska modellen" med ett samband mellan mat och alkoholservice finns kvar i alkohollagen, men till skillnad från tidigare lagstiftning utgår bestämmelsen om att lagad mat skall utgöra en betydande del av rörelsen. I stället skall serveringsstället ha ett kök som är godkänt för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Detta gäller för den vanliga restaurangen. För tillstånd till slutna sällskap och tillfälliga servicestillstånd räcker det med att lagad mat tillhandahålles.
- Två undantag från matkravet har införts i lagstiftningen. Det ena gäller teatrar och konserthus, som *kan ansöka om* att få servera vin och starköl i pausen. Det andra gäller s.k. minibarer på hotell *med servicestillstånd*. Som framgår av det kursiverade är båda dessa rättigheter dock tillståndspliktiga.
- Tillstånd för självservice (av alkoholdrycker) och drinkbarer tas bort. Drinkbarer får emellertid inte bli alltför dominerande. Därför behålls en regel om att de skall utgöra en mindre del av restaurangrörelsen.
- Särregleringen för trafikservice (i *inrikes* trafik) samt nöjes- och idrottsplatser tas bort. Tillstånd till alkoholservice på restaurangrörelser i dessa kategorier skall bedömas på samma grunder som övriga serveringsställen.
- Alkoholservice får påbörjas klockan 11.00 i stället för 12.00. Sluttiden är dock fortfarande klockan 01.00 med tillägget att tillståndsmyndigheten kan besluta om andra tider *i det enskilda fallet*.
- Överföring av servicestillstånd, s.k. ägarskiftet, tas bort. Detta betyder att även denna ärendekategori är att betrakta som nyansökningar och omfattas då av obligatoriskt remisstväng.

- I dag måste tillståndsmyndigheten behandla ansökningar om godkännande av föreståndare och ersättare på alla serveringsställen. Denna (tidsödande) procedur ersätts med att tillståndshavaren själv skall utse serveringsansvarig personal, vilket skall rapporteras till tillståndsmyndigheten för kännedom. Serveringsansvarig personal måste också vara närvarande då alkoholserving bedrivs.

- Lämplighetsprövningen förenklas (och skärps) på så vis att sökanden *själv skall visa* att han är lämplig att bedriva alkoholserving och att serveringsstället uppfyller kraven om allsidig matlagning, m.m. Kraven på den personliga lämpligheten har dock inte förändrats. Fortfarande gäller t.ex. branschvana och god vandel, inklusive ekonomisk skötsamhet.

- Tillståndsplikten för detaljhandel med och servering av öl klass II tas bort och ersätts med att *försäljning* (= detaljhandel och/eller servering) av öl klass II får ske av den som har en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt livsmedelslagen samt att *försäljning* av mat samtidigt bedrivs i lokalen. Föranleder *ölförsäljningen* olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om *försäljning* sker till personer under 18 år får tillståndsmyndigheten förbjuda fortsatt detaljhandel med eller servering av öl klass II i sex månader.

Kommunalisering av tillståndsgivningen

Alkohollagen stadgar att ansvaret för att utreda och besluta om serveringstillstånd förs över från länsstyrelserna till kommunerna. Regering och riksdag har dock bedömt det viktigt att kommunerna får skälig tid för att kunna förbereda sig inför uppgiften att ta över tillståndsgivningen och sanktionsmöjligheterna (= administrativa ingripanden i form av återkallelser, m.m.). Därför skall länsstyrelsen under 1995 fullgöra kommunens uppgifter bortsett från *tillsynen*. Länsstyrelsen får dock inte bifalla en ansökan om permanent serveringstillstånd innan kommunen yttrat sig. Under åren 1996 och 1997 skall kommunerna också som en övergångsordning alltid inhämta länsstyrelsernas yttranden innan beslut fattas när det gäller ansökningar om permanent serveringstillstånd eller återkallelse av tillstånd. Den 1 januari 1998 är kommunaliseringen fullt genomförd. Under övergångsåren har kommunerna respektive länsstyrelserna en månads lagstadgad remisstid. Kommunaliseringen av tillståndsgivningen betyder bl.a. att

- det kommunala vetot avskaffas. (Det hann precis fylla 140 år innan det togs bort från den svenska alkohollagstiftningen.) Vetots avskaffande är inte enbart en följd av kommunaliseringen, utan det finns dels ett folkrättsligt perspektiv (det strider mot bestämmelserna i Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna, som Sverige anslutit sig till sedan många år) och är dels en följd av EES-avtalets ikraftträdande samt Sveriges medlemskap i EU, där Sverige har förbundit sig att följa bestämmelserna i EG-rätten. Vetots avskaffande betyder framför allt att alla beslut om serveringstillstånd går att överklaga till domstol.

- även den s.k. behovsprövningen avskaffas som en direkt följd av att vetot försvinner. Behovsprövningen ersätts med att en ansökan om serveringstill-

stånd får vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt *även* om övriga krav i lagen är uppfyllda.

- ansvaret för tillsynen över att bestämmelserna i lagen efterlevs övergår till kommunen redan 1 januari 1995. Alkoholinspektionen blir ny central tillsynsmyndighet i stället för Socialstyrelsen. Övriga tillsynsmyndigheter är länsstyrelsen och polismyndigheten. Enligt alkohollagen blir kommunen *huvudansvarig* för den direkta tillsynen. Detta innebär bl.a. tillsynsansvar inte bara över all alkoholservering i kommunen utan även över detaljhandeln med öl klass II.

- kommunerna får ta ut avgift för prövningen av ansökningar om serveringstillstånd liksom även tillsynsavgifter av de som har serveringstillstånd. (Mer om detta under rubriken Ansöknings- och tillsynsavgifter.)

- kommunens beslut får överklagas till länsrätt, som ersätter kammarrätt som första besvärinstans.

Konsekvenser för kommunerna på kort sikt (1995)

Tillsyn

Tillsynen i kombination med möjligheter till sanktioner är ett viktigt instrument för att restaurangverksamheten skall kunna bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. Det är en vedertagen uppfattning att serveringstillstånd skall kunna erhållas utan större problem och krångel om vissa på förhand givna och kända kriterier är uppfyllda, men att snabba och verkningfulla sanktioner skall vidtagas om tillståndshavarna inte sköter sig. Det är därför viktigt att tillsynen är effektiv och inriktar sig på väsentligheter och inte fastnar i detaljer av underordnad betydelse.

Lite grovt kan tillsynen indelas i s.k. inre och yttre tillsyn. Med *inre* tillsyn avses kontroll av uppgifter från olika myndigheter, främst i frågor av ekonomisk art, men även rapporter angående tillståndshavaresandel och avseende utförda restauranginspektioner från andra myndigheter. Vidare undersöks företagets försäljningssiffror genom rapporter från tillståndshavarna. Till den inre tillsynen räknas också en fortlöpande övervakning av restaurangernas marknadsföring i annonser o.dyl. Den *yttre* tillsynen innebär en kontroll av att restaurangernas alkoholservering sker i enlighet med sina tillstånd och inte bryter mot gällande lag i övrigt. Bedömningar av ordningsläget i och utanför restaurangen samt graden av berusning hos gästerna och kontroll av att servering till underåriga inte bedrivs är viktiga delar av den yttre tillsynen. Mycket av den inre tillsynen kan göras på kontorstid vid skrivbordet medan den yttre tillsynen förutsätter inspektion på restaurangen företrädesvis kvälls- och nattid.

Enligt alkohollagen ges kommunerna huvudansvaret för den direkta tillsynen över servering av alkoholdrycker och detaljhandel med öl klass II redan 1 januari 1995.

Vad bör kommunen göra med anledning av detta? Ett entydigt svar är givetvis svårt att ge på grund av de olika lokala förutsättningarna, men här följer några råd som bör kunna vara ganska allmängiltiga.

- Träffa en överenskommelse med länsstyrelsen (och polisen) om arbetsfördelning i tillsynsarbetet. Under 1995 fortsätter länsstyrelsen som beslutsmyndighet för administrativa åtgärder. Länsstyrelserna har också be-myndigats av Socialdepartementet att samordna den regionala tillsynen i kampen mot bl.a. ekonomisk misskötsamhet inom restaurangbranschen med "Operation Krogsanering" i Stockholm som förebild. Detta arbete skall pågå åtminstone till 31 december 1995. Länsstyrelsen är med andra ord en betydelsefull tillsynsmyndighet under 1995 - även om kommunen är formellt huvudansvarig enligt alkohollagen. En lämplig arbetsfördelning kan vara att länsstyrelsen inledningsvis fortsätter med den *inre* tillsynen, till dess kommunen har byggt upp en egen kompetens på detta område.

- Avdela resurser för tillsynen. (Avgiftsfinansieringen behandlas i ett särskilt avsnitt.) Detta kan ske genom att knyta an till olika former av uppsökande verksamhet inom socialtjänstens ram. Olika fältgrupper skulle t.ex. kunna inspektera restauranger som en del av sitt arbete. En annan modell är att anlita personer som mot arvode åtar sig att utöva tillsyn över restauranger vid vissa tillfällen. Dessa personer kan lämpligen rekryteras från socialtjänsten.

- Koncentrera er på den *yttre* tillsynen, dvs. inspektioner på restauranger med serveringstillstånd. Inom detta område har länsstyrelserna inte samma personella resurser som kommunerna för att kunna bedriva en effektiv tillsynsverksamhet. Tillsynen bör i första hand omfatta kontroll av nykterhet och ordning samt att personer under 18 år ej serveras alkoholdryck, men även kontroll av att övriga bestämmelser i lagen efterlevs. Dokumentera tillsynen i en inspektionsrapport. Inspektera alltid två och två - av bl.a. säkerhetsskäl och för att kunna bestyrka uppgifter i inspektionsrapporten, vilka kan leda till ingripanden mot serveringstillståndet.

- Glöm inte försäljningen av öl klass II! Under de senaste åren har barn och ungdomar allt oftare berusat sig genom att dricka "folköl". När tillståndsplikten nu avskaffas för försäljning av öl klass II är tillsynen av dessa ställen särskilt viktig. Idag måste konstateras att detta område är mycket eftersatt. En målsättning kan vara att under 1995 informera alla livsmedelsbutiker o.dyl. inom kommunen om att försäljning inte får ske till personer under 18 år eller om det finns anledning att mistänka langning och vilka konsekvenser brott mot detta kan innebära. (Förutom att försäljning av öl kan förbjudas i sex månader kan den som bryter mot alkohollagens bestämmelser i detta avseende dömas till böter eller fängelse i högst två år.) När det gäller öl klass II kan dessutom miljöförvaltningens kunskap om godkända livsmedelslokaler tas till vara. Ett samarbete mellan socialtjänst och miljö- och hälsoskydd kan göra tillsynen inom detta område effektivare.

Remissyttranden till länsstyrelsen

Under 1995 skall länsstyrelsen fortsätta begära remissyttranden från kommunerna över ansökningar om serveringstillstånd med undantag för tillfälliga tillstånd. En av nyheterna i alkohollagen är att begreppet "överföring av serveringstillstånd" tas bort. Detta betyder att de s.k. ägarskiftena skall behandlas på samma sätt som nyansökningar, vilket bl.a. får som konsekvens att även dessa måste remitteras till kommunerna. (Tidigare har länsstyrelsen fattat beslut i dessa ärenden utan kommunal remiss.) Antalet s.k. ägarskiften uppgår uppskattningsvis till 2-3 gånger så många som antalet nyansökningar. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen minskar dessutom kommunens remisstid från tre månader till en. Vad detta betyder i ökad arbetsbörda är inte svårt att förstå. Därtill måste kommunens "beslutsapparat" i denna typ av ärenden anpassas till den förkortade remisstiden. Förslag till åtgärder:

- Delegera beslutanderätten i ärenden rörande serveringstillstånd till ett politiskt utskott eller delegation, som kan sammanträda relativt ofta - i mindre kommuner kanske endast "när så är påkallat".

eller:

- Delegera beslutanderätten helt eller delvis till tjänsteman. (Det kan vara lämpligt i så fall med något system med chefsbeslut tillsammans med föredragande tjänsteman eller liknande, på grund av risken för påtryckningar inom detta område.)

- Med tanke på den korta remisstiden bör kommunen anpassa ambitionsnivån på sina yttranden till att endast uttala sig om ifall den ansökta alkoholserveringen riskerar att medföra alkoholpolitiska olägenheter enligt 7 kap. 9 § alkohollagen. Alkoholpolitiska olägenheter kan variera från kommun till kommun. Dessa bör därför i möjligaste mån anges i kommunens alkoholpolitiska program. (Se vidare nedan.)

- Diskutera med länsstyrelsen vilket remissunderlag kommunen behöver. Tänk även på att kommunen blir beslutande tillståndsmyndighet 1996, och att det kan vara klokt att redan under 1995 bekanta sig med förekommande ansökningshandlingar. Den korta remisstiden medger kanske inte att detta skall ske i alla ärenden, men någon form av överenskommelse med länsstyrelsen på den här punkten bör ändå kunna uppnås.

Konsekvenser för kommunerna på lite längre sikt (1996)

Att övergå från att vara remissinstans till att utöva fullt myndighetsansvar inom ett så "påpassat" område som tillstånd till alkoholservering innebär en stor omställning för kommunerna. Man får exempelvis på de flesta håll räkna med ett relativt stort massmedialt intresse, där risken finns att minsta misstag i tillståndsgivningen hamnar på löpsedeln... Under de två första åren (1996 och 1997) skall dock länsstyrelsens yttrande först inhämtas innan beslut får tas. Kommunens förberedelser inför övertagandet bör omfatta några saker som tas upp under egna rubriker nedan.

Dessa berörs summariskt även här.

- Ett alkoholpolitiskt program med riktlinjer för kommunens politik beträffande alkoholserving bör tas fram under 1995. (Se vidare nedan.)
- Organisation och bemanningsplan för kommunens tillstånds- och tillsynsverksamhet bör ses över. Vägledning för bemanningen kan fås genom att efterfråga länsstyrelsens totala ärendestatistik (tänk på att endast en mindre del av serveringsärendena har remitterats till kommunen tidigare) och genom att ta del av Kommunförbundets rekommendationer för beräkning av avgiftssystemet. (Se vidare nedan.) I författningskommentaren till "kommunaliseringsparagrafen" i den nya lagen skriver departementschefen: *Ärendena kräver inte endast kunskaper inom t.ex. bokföring, skatteregler, arbetsrättsliga förhållanden samt sedvänja inom näringslivet. Mycket av denna kompetens kan dock finnas på olika håll inom kommunens organisation. Det är självfallet viktigt att samordna och ta till vara hela denna kunskap vid handläggningen av frågor om serveringstillstånd. Mycket talar för att dessa ärenden bör handläggas centralt inom kommunen. Det är också viktigt att den politiska ledningen i kommunen får en samlad bild av kommunens praxis. De närmare riktlinjerna för handläggning och beslutsfunktioner bör med beaktande av vad som nu anförts utformas av kommunen själv.*
- Utforma ett system för ansöknings- och tillsynsavgifter enligt självkostnadsprincipen. (Se vidare nedan.)
- Som tillståndsmyndighet från 1996 med rätt (och skyldighet) att även ingripa med administrativa ingripanden gentemot tillståndshavare som bryter mot reglerna i alkohollagen krävs väl fungerande beslutsfunktioner. Den delegation av beslutanderätten, som nämndes ovan, bedömer Kommunförbundet vara tillräcklig för "remissåret" 1995, men inför 1996 bör kommunen göra en grundligare översyn av sina delegationsbestämmelser. Vissa typer av serveringsärenden kräver relativt snabba beslut. Som exempel kan nämnas tillfälliga tillstånd, handläggning av ansökan efter konkurs och beslut om återkallelse av serveringstillstånd vid grova överträdelser. En kombination av beslut i ordinarie politiskt sammansatt nämnd (med möjlighet till ordförandebeslut i särskilt brådskande fall, t.ex. återkallelser) och delegation till tjänsteman i löpande ärenden kan vara en framkomlig väg.

Alkoholpolitiskt program

Med myndighetsansvaret följer givetvis en skyldighet för kommunen att följa alkohollagens bestämmelser. Vissa paragrafer i lagen har emellertid utformats så att kommunerna ges möjlighet att inom vissa ramar bedriva en aktiv alkoholpolitik, där det finns utrymme för lokala variationer. I propositionen till alkohollagen nämns i motivtexten: *Liksom i dag bör det vara möjligt för en kommun att förhindra restaurangetablering i särskilt känsliga områden, exempelvis i närhet av ungdomsgårdar, trafikleder, idrottsplatser eller i områden med känd missbruksproblematik. Om antalet restauranger i ett område har ökat eller riskerar att öka till en sådan omfattning att alkoholpolitiska olägenheter bedöms vara för handen bör kommunen som tillståndsmyndighet kunna vägra nya serveringstill-*

stånd i detta område för att förhindra en överetablering. En individuell prövning måste dock ske i varje ansökan om serveringstillstånd mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetsbedömning. Kommunerna bör i alkoholpolitiska program ange vilka kriterier kommunen avser att tillämpa vid bedömningen av om en servering kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter till ledning för personer som avser att söka serveringstillstånd.

Det finns fler områden där kommunerna ges möjligheter till att utforma närmare alkoholpolitiska riktlinjer; exempelvis serveringstidens slut och bestämmelser för tillstånd för tillfällig alkoholservering till allmänheten vid festivaler och andra evenemang.

Gemensamt för denna nyordning - som ersätter vetot och behovsprövningen - är att kommunens regler inom dessa områden skall vara preciserade så långt möjligt i kommunens alkoholpolitiska program.

Svenska Kommunförbundet har för avsikt att under 1995 hjälpa kommunerna att ta fram alkoholpolitiska program, där riktlinjer för bedömning av ansökningar om serveringstillstånd bör ingå. De flesta kommuner har redan någon form av alkohol- eller drogpolitiskt (handlings-)program som ofta omfattar kommunens samlade politik inom det alkoholpolitiska området, t.ex. missbrukarvården och det uppsökande arbetet.

Ansöknings- och tillsynsavgifter

En betydande nyhet i lagstiftningen är att kommunerna ges rätt att ta ut avgifter för tillstånds- och tillsynsverksamheten. Detta regleras i 7 kap. 13 § alkohollagen. I författningskommentaren i propositionen skriver departementschefen: *Grunderna för avgiftsuttaget bör bestämmas av kommunfullmäktige och självfallet följa de allmänna krav som finns beträffande kommunala taxor. Rätten att ta ut avgift omfattar enligt förslaget såväl själva tillståndsprövningen som kostnaden för den löpande tillsynen över tillståndshavarna. Avsikten är att avgiftsmöjligheten skall täcka också den utökade omedelbara tillsyn som kommer att falla på kommunen i och med att länsstyrelsens tillsyn får en delvis annan inriktning. Den avgift som tas ut för tillsyn förutsätts beräknas efter schablon och inte efter antal tillsynstillfällen som kommunen finner erforderligt i varje särskilt fall. Detta hindrar inte en uppdelning på olika avgiftsklasser med hänsyn till det varierande behov av tillsyn som kan föreligga för olika typer av serveringsställen.*

Kommunen har i princip möjlighet att ta ut avgifter för tillsynen redan 1995. För det krävs emellertid dels ett beslut i kommunfullmäktige, dels att tillståndshavarna i kommunen meddelats att en tillsynsavgift kommer att tas ut och när avgiften börjar gälla. (Man får inte ta ut retroaktiv avgift.) Många kommuner kommer säkert att välja ta ut tillsynsavgifter först när den egna tillsynsverksamheten har byggts ut och har ett fungerande innehåll. Ansöknings- (prövnings- eller tillstånds-)avgifter får debiteras när kommunen blir tillståndsmyndighet, dvs. från och med 1 januari 1996.

Svenska Kommunförbundet kommer i cirkulär senast i februari/mars 1995 att utkomma med vägledning till kommunerna om hur ansöknings- och till-

synsavgifter kan beräknas samt vilka betalningsrutiner som kan vara lämpliga.

Utbildning för alkoholhandläggare

Alkohollagen ställer flera nya krav på landets kommuner. Förutom en del helt nya serveringsbestämmelser kommer kommunernas handläggare och förtroendevalda att konfronteras med arbetsuppgifter inom serveringsområdet som man tidigare inte haft. Det gäller exempelvis ansökningar om tillfälliga tillstånd, ekonomiska prövningar och administrativa ingripanden. I många mindre och medelstora kommuner med relativt få restauranger och där ansökningar om serveringstillstånd inkommer mer sällan är det svårt redan i dag att upprätthålla erforderlig kompetens på området. Inför omställningen, främst den som sker 1996, är det sannolikt att de flesta kommuners kompetens behöver utvecklas.

Svenska Kommunförbundet kommer att via kommunförbunden i länen att erbjuda kommunernas alkoholhandläggare och förtroendevalda en tre dagars utbildning i tillståndsprövning, sanktionssystem och myndighetsutövning, m.m., med anledning av den nya lagen. Utbildningen skall äga rum under hösten 1995. Någon kursavgift kommer ej att tas ut, men deltagarna får själva stå för eventuella rese- och logikostnader.

Fram till hösten 1995 bör Kommunförbundets arbete med de alkoholpolitiska programmen vara avslutat och de erfarenheter som därmed har vunnits kommer att ingå i utbildningen, liksom även vägledningen angående avgiftssystemet. Sannolikt är då även Alkoholinspektionens allmänna råd i tillämpningen av lagen klara. Därutöver kommer utbildningen att innehålla formalia kring ansökningsförfarandet, bedömningsgrunder i tillståndsprövningen avseende sökandens och lokalens lämplighet, prövning av ekonomisk skötsamhet, remissförfarande, utfärdande av tillståndsbevis, arbete med tillsyn och sanktioner, datafrågor, m.m. Innehållet i utbildningen utformas i nära samarbete med Socialdepartementet och Alkoholinspektionen. Utbildningen vänder sig främst till kommunala alkoholhandläggare och den första dagen skall särskilt riktas till allmän information för kommunens förtroendevalda. Före sommaren 1995 kommer vi att presentera utbildningen närmare.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av förbundssekreterare Anita Sundin, Svenska Kommunförbundet, telefon 08-772 43 25, eller av utredningssekreterare Peter Carlsten, Stockholms Stad, telefon 08-675 82 37.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Vård och Omsorg

Lennart Jonasson